

Հասունեանք կամ Հոռութայ
կուսակցից 40.000ի չափ կ'եննեն,
և հակահասունեանց թիւը 14
հազարէն անդին չանցնիր: Իսկ
այս վերջինները, ստոյգը խօսե-
լու համար, իրենց թուական
փոքրամասնութեանը փոխարէն,
լուսամիտ, անկախ և ազատա-
միտ բազմաթիւ մարդիկ ունին
մէջերնին:

Երբ այս հերձուածք տեղի
ունեցաւ, Մահմադ Նէտիմ
բաշա այն ատեն եպարգոս էր,
ուստի և իր անժխտելի սխալը
սա եղաւ որ՝ քիչ մը աչառու-
թիւն ըրաւ փոքրաթիւ մասին
ձեռքը տալով աշխարհային ըս-
տացուածոց, եկեղեցեաց և ան-
շարժ կալուածոց մեծ մասը: Ա-
սոր սխալանք մ'ըլլալը չենք ու-
րանար, քաւ լիցի, բայց սակաւ
ոչ նուազ ճշմարիտ է թէ, Նա-
բօյնի Գ. ի օրովը գաղղիական
դիւանադիւանութիւնն ալ մեծ
սխալ մը դործեց, հասունեանց
դատին պաշտպանութիւնը իր վը-
րայ առնելով այնպիսի չեռան-
դով մը՝ զոր գեղարքին է ար-
դարացնել:

Իսկ ամենէն առաջ կետ մը
կայ՝ որոյ վրայ չիճար պնդել
մարդ: Կաթոլիկ Հայերը, բազ-
դատմամբ լուսաւորչական բուն
Հայոց հետ, աննշան թիւ մը կը
կազմեն: Լուսաւորչականք մի-
լիոնաւոր են, մինչդեռ կաթո-
լիկներն քանի մը հազար:

Արդ գաղղ. դիւանադիւան-
ութիւնը՝ ոչ միայն լուսաւորչական
հայերը զուրօ ձգելով՝ մինակ
Կաթոլիկ Հայերն առ հասարակ
պաշտպանելու քաղաքականու-
թիւնը բռնեց, որն որ ինքնին
ալ կրնար իմացուիլ, իսկ այն-
քան մեծ օգուտ մը չէր կրնար
ունենալ, այլ և հակահասունե-
անց դէմ հասունեանց դատն
ալ պաշտպանելու հոգն ևս իր
վրայ առաւ, որն որ բնաւ Ա-
րեւելքի մէջ Գաղղիոյ ժողովրդ-
դականութեան օգտակար եղած
չէ, և որոյ ինչ բանի համար
եղած բլրալուն՝ այսօր բնաւ մար-
դօւ խելք չհասնիր:

Լուսաւորչական Հայոց ազ-
գին ամբողջութիւնը՝ հակա-
ռակ լինելով Հասունի եկեղե-
ցական քաղաքականութեանը,
վերադարձ կրնար թէ՛ այս կալու-
անքուն մէջ Գաղղիոյ միջամտու-
թիւնը, Արեւելքի մէջ իր ազ-
գեցութիւնն աւելնալուն չնը-
պատելէն զատ, ընդհակառա-
կըն մինչև այսօր ալ իւր համ-
բան ու փալը նուազեցնելու
և իր սպասած համակրանքն իր-
մէն հեռացնելով կորսնցնելու
ծառայած է:

Ասոր սրտածառը դիւրաւ կը
հասկնալի. Հասուն գերապայ-
ծառն բոլոր ճիգն ուրիշ բան
չէր՝ բայց եթէ հայ-կաթոլիկ-

ներն հեռացնել իրենց ազգայ-
նութենէն, զանոնք կրօնիւք լա-
տինացնելով և լեզուաւ տառ-
կացնելով (*): Այս ձեռնարկը
կրնար համաձայնիլ գաղղիա-
կան աշխարհավարութեան նը-
պատակին ու դիտմանցը, երբ
մեք (գաղղիացիք) Արեւելքի
մէջ Հոռութայ համար հաւատոյ
տարածման գործը կ'կատարե-
ինք, մինչդեռ հայկական ազ-
գային զգացումը կ'իրհէր:

Իսկ Հայոց ազգային զգա-
ցումը կենդանի է այսօր և քր-
թուն Պէտք է նաեւ մտքէ չը
հանել թէ, Արեւելքի մէջ խել
մը մանր մանր կաթոլիկ հասա-
րակութիւններն ալ, ինչպէս են
երուսաղիմայ վիրքերն, խպտի-
ներն ու Ասորիներն, իրենց Բ.
Դրան հետ ունեցած քաղաքա-
կան յարաբերութեանց մասին՝
չմոռանալով կամ լուսաւոր-
չական հայոց պատրիարքին ի-
րաւասութեանը ներքեւ կ'գտ-
նուին: Այս փոքր հասարակու-
թիւններն երբեք չեն միանար
հասունեան մասին հետ: Քաղ-
ղէացիք (փրկանիք) անգամ,
որք վերջին ընդհանրական ժո-
ղովոյ ատեն Հոռութայ հպատա-
կեցան, ասոնք ալ լուրիայն վե-
րջտին իրենց անկախութիւնը
ձեռք անցնելու փափաք մը կը
տածեն:

Եւ սակայն կարծես թէ՛ դի-
ւանաց ազգեցութեանը տակ,
Կ. Պօլսոյ գաղղ. դեսպանատու-
նը՝ կայսրութեան բոլոր աւան-
դութիւնները կ'շարունակէ: Հա-
կահասունեանց ազգապետը,
որոյ անուամբ ասոնք Բիւրէլ-
եան ժողով ալ կ'կոչուին, Բիւրէլ-
եան գերապայծառն է: Խելացի
ձեռներ մը, իսկ թող և մեղա-
մարդն անձ մը: Տարի մը ա-
ռաջ սա հրաժարական կողողէր
իւր ժողովրդեանը վարչական
խորհրդոյն, չորս պատճառ յա-
ռաջ բերելով, թէ քստ իւր
կարծեաց՝ հասարակային հա-
սոյթը նոր վարժարանաց բաց-
ման չէր գործածուեր, ինչպէս
որ պէտք էր ընել, թէ բաժան-
մանէն առաջ՝ Հասունի վարչու-
թեան օրով եղած մեծաքանակ
պարտուց ծանուցութիւնը՝ այժմ
իւր ժողովրդեան վրայ բեռնած
էր, թէ դաւառներն զրկած ա-
ռաջնորդներն կառավարութե-
նէն օգնութիւն չէին գտներ,
վերջապէս թէ իւր առողջու-
թիւնն ալ խանգարուած և ա-
ռած թոշակն ալ անբաւական
էր:

(*) Տես Մէծմուսայր-Հալա-
տիս թիւ 1867, մարտ 3 թուոյն
մէջ, երկրորդ երես առաջին սիւ-
նակը, հայ կաթոլիկաց ներկայ
խնդրոյն վրայօք գրուած իւր
բազմական յօդուածին մասը:

Մ. Խ.

Սոյն հրաժարականը մերժե-
լուով, Բիւրէլեանի պահան-
ջութիւնը գոհացնել նախապա-
հաճ թոշակը մեծապէս աւել-
ցուցին, և իւր խանգարեալ ա-
ռողջութիւնն ալ դարմանելու
համար, խել մը ուղեւորու-
թեանց ծախքերն ալ վճարեցին
իրեն Պրուսայի և Եպագաթի,
որոյ օգը խիստ առողջարար է
հանքային ջերմութիւնն երթա-
լու համար, Ուստի տարի մը
կար օր այս պատրիարքը իր հը-
րաժարականը ետ առած էր,
երբ վերջերս նորէն հրաժարա-
կան կ'ըրկէր վարչական խոր-
հրդոյն և Դրան, և Հոռութ կը
մեկնէր, երթալ անշուշտ իւր
հնազանդութիւնը յայտնելու:

Այս ամենուն մէջ եթէ տա-
րօրինակ բան մը կայ, այն ալ
սա՛ է թէ, Բիւրէլեանի Հոռութ
մեկնելէն քիչ ատեն առաջ, ըս-
տեցաւ թէ Բիւրէլեան պատ-
րիարքը կտրուկ ընթացք մը
բռնեց է հասունեան մասին
դէմ, և հասկէ կսկսի գաղղիա-
կան դեսպանատան ալ յասպա-
րէջ մտնել:

Փոքր-Ասիոյ հասունեան ե-
պիսկոպոս Լեոն գերապայծա-
ռին առ իւր հոգնոր հովուա-
պետին դեր, Հասունի փոխա-
նորդն դրած մէկ նամակը՝ դիպ-
ուածով գիր. Բիւրէլեանի ձեռ-
քը կ'իյնար: Սոյն գրոյն մէջ Լե-
ոն եպիսկոպոս խնդակցութիւն
կ'յայտնէր փոխանորդին, հա-
սունեան գտնին երթալով յա-
ջողութիւն գտնելուն համար
զնորհէր գաղղիական դեսպա-
նատան ազգեցութեանը:

Իսկոյն գիր. Բիւրէլեան կը
գրէ Դրան, յիշեալ նամակին
հեղինակը իբրեւ խռովայող եւ
խառնակիչ ցոյց տալով, խնդ-
րել որ յիշեալ եպիսկոպոսմայ-
րաքաղաք կանչուի բացատրու-
թիւն ուղղելու համար իրմէն:
Այս խնդրոյն վերաբերեալ բո-
լոր գրութիւններն ալ այժմ
Բիւրէլեան մասին ձեռքը կը
գտնուի: Ինչպէս կըլլայ որ սոյն
բողոքագրէն չորս օր ետքը հա-
կահասունեան պատրիարքն ա-
կարծապէս յարմար կ'գտնէ ա-
նեղութեան և Հոռութ մեկ-
նել: Ասոր պատճառը չեն ըսեր,
և կամ չիտակը խօսելով՝ այս
բանին այնպիսի պատճառ մը
ցոյց կ'տան Կ. Պօլսոյ մէջ, որ
չառ նպաստաւոր չէ Դեր, Բիւ-
րէլեանի համար:

Այնուհետեւ մեր վերն յի-
շած հեռագիրն բերաւ մեզ
այն դարմանալի լուրը թէ, Բ.
Դրան բոլորովին լքանելով և
երեսի վրայ թողնով Հասունի և
Հոռութի կուսակցաց գաղթ,
մեծ եպարգոս խայրէտուն բա-
շա հրաժարականը տուել է,
անոր համար որ ինքը խոստա-
ցեր է եղեր Պ. Ֆուրնիէի և Ջի-

շի կոմսին՝ որ հասունեաներուն
կողմը բռնէ: Ուստի և Անգղի-
ական դեսպանութեան կողմ-
նէ հասունեան Հայ կաթոլիկաց
եղած պաշտպանութիւնն ու
օգնութիւնը կ'հաստատուի մի-
անգամայն թէ Լեոն եպիսկո-
պոսին նամակաւ և թէ խայ-
րէտուն բաշայի հրաժարիլ ուս-
գելով:

Այս կետը խիստ մեկնի բա-
ցատրութեամբ մը կ'մեկնեն Կ.
Պօլսոյ մէջ, և մեք ալ չենք կար-
ծեր որ բուն իսկ այս խնդրոյն
հիմանը վրայ Գաղղիոյ մէջ եր-
կու տարբեր կարծիք գտնուին:

Իսկ շատ տարօրինակ բան
կըլլար տեսնել մեր (գաղղիա-
կան) դեսպանադիւանութիւնը՝ որ
Արեւելքի մէջ քաջալերելու ել-
նէ անդառնալով անապահանջ
ջուրներն ու դիտումներն, որոց
դէմ մեք իսկ կ'մաքառիմք մեր
մէջ, և գեր. Հասունի անձին
վրայ նպաստաւորէ փոքր Ասիոյ
մէջ կաթոլիկ հաւատոյ տարա-
ծումը, առանց ոնէ օգուտ մը
ունենալու մեզ համար, ինչպէս
նաեւ առանց ոնէ տկնկալութեան
ըստ հայկական տեսակետի:

Մեզ այնպէս կերակ թէ՛ ա-
սի առիթ մնէ գաղղ. կառավա-
րութեան համար ցոյց տալու:
Եթէ գիտէ և կարող է իմանալ
ու գնահատել երկար պատմա-
կան աւանդութենէ մը յառաջ
եկած պարտականութիւններն
Գաղղիոյ համար, թէ բնաւ իր
հոգն ու փոյթը չէ պաշտպան
կանգնիլ այնպիսի խնդրոց ու
ձեռնարկներու, որք բոլորովին
օտար են Արեւելքի մէջ Գաղ-
ղիոյ քաղաքականութեանը ա-
ռարկայ եղող բուն և ճշմարիտ
նպատակներէն:

Կ. Պօլսի 26 մարտ 79
... Խմբագիր-Տնօրէն

Դպրոցասիրաց-Արեւելեան քն-
կերութեան Տնօրէն խորհուրդը
ստացաւ Ս. Խրիմեան Հայրիկին,
ձեռամբ, Լտրիէի մէջ Արարատ-
եան և Դպրոցասիրաց-Արեւել-
եան քնկերութեանց ի նպաստ
հանգանակեալ գումարին կէսն
որ է Լ. Օ. 55 Ա/4:

Ինչպէս Մեծ. Աւետիս Սեդ-
րոսեանէ, դարձեալ Էտիրէի
մէջ, իր ձեռամբ հաւաքուած
Լ. Օ. 5 Ա/2 և Մեծ. Յ. Միքա-
յէլեանէ, իր հեղինակած «Ռե-
սումնական Ատենախօսութիւն
մը» անուն տետրակէն 50 օրի-
նակ:

Տնօրէն խորհուրդս հրապա-
րակաւ կ'այտնէ իր ջերմ շնոր-
հակալութիւնները վերոյիշեալ
ազգասէր արքայ նորարարաց
և միջնորդաց որք այսպէս քա-
ջայորով կ'հանդիսանան Դպրո-
ցասիրաց Արեւելեան քնկ.

Հաճեցէք, Տէր, հրատա-
րակել գոյս բնդունելով կան-
խաւ մեր շնորհակալիքը:

Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. Դանաշ-Երան Ս. Տապալան

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒԹՈՒՄ

Տաճկաստանի հայազգիներէն Աստուածատուր Ալլահվէր-տի անուն անձ մը՝ Ռուսիոյ Քոյսակովայ նահանգին Փէրէեաս-յաւ քաղաքին մէջ նախորդ տա-րւոյն վերջերքը իւր մահկանացու կեանքը կնքած ըլլալը Պատրի-արքարանիս պաշտօնապէս ծա-նուցուած ըլլալով, այսու պաշ-տօնական ծանուցմամբ կաղա-րարուի՝ որ հանգուցելոյն օրի-նաւոր ժառանգորդը, որոնք որ են՝ պարտին իրենց թաղին և դաւառին պաշտօնական մար-միններէն ստորագրեալ և կըն-քեալ վաւերագիր ի ձեռին, յազգ. Պատրիարքարանս ներ-կայանալով, իրենց Վորինաւոր ժառանգ ըլլալն ըստ օրինի հաս-տատել և ստանալ Պատրիար-քարանիս աւանդաբար յանձ-նուած ժառանգական գոյքը:

Քիւրտիստանի Սասուն գա-ւառէն թաւհօռ գիւղացի Տէր-Պրիգորիան Սահակ անուն ա-մուսնացեալ երեսնամեայ երի-տասարդը՝ վեց տարիէ ի վեր հայրենի գիւղէն դուրս ելած, և որ կողմ գտցած ըլլալը յայտ-նի չըլլալով, և մինչև ցարդ իր աղգականաց ըրած խուզարկու-թիւններն ալ ապարդիւն մնա-ցած ըլլալով, ըստ խնդրանաց նոյնի պատշաճ դատուեցաւ հը-րատարակել իւրոր Պօլսեցի և դաւառացի ազգայնոց, որ եթէ յիշեալ անձը կ'ընտանէ, և կամ դոնէ իւրոյ տեղեկութիւն ունին անոր վրայ՝ փութով Պա-տրիարքարանիս հաղորդել բա-րեհաճին:

26 մարտ 79 (կնէ)

ԱՅԼԵՆԻ ԱՅԼԻՔ

Պ. Յուրիէ անցեալ եչ. ե-րեկոյ գողոյ չող ենաւում Չմիւռ-նիոյ նաւահանգիստը հասնե-լուն պէս, տեղւոյն կառավա-րութեան մօտ քաղաքսն թըղ-թակցութեան դիւանին տնօրէն Տիրան էֆ. անմիջապէս չողե-նաւը դադար է ի դիմաց կու-սակալին՝ դիւանին գալուստը սղծուեցաւ:

— Զմիւռնիւնէն կ'գրեն թէ քաղաքակաց խումբ մը Այսթընի ճանքուն վրայ Ալլահման Պողադի կիրճէն անցնելով, այժմ Սիվրի Հիսարի լեռանց ծայրը Արսի-մէզի շրջակայքը կ'դնուին:

— Մանիսայէն ալ կ'գրեն թէ Միսալ Զիֆթիկի ըսուած տեղը տաղակներն ճանրորդաց իջե-ւանք կամ խանը կոխելով գիշե-րանց, կողոպտեր, մէկը սպան-ներ և մէկ քանին ալ վիրաւո-րեր ու մեկներ են: Վիրաւոր-ներէն ալ Յը վերջը մեռեր են: Զառաւորներն Զերքէզ են:

դեր, որոցմէ մէկ քանին բռնը-ուեր են, ասոր վրայ կառավա-րութենէն հրաման եղեր է որ Սարուխանի բոլոր չէրքէնե-րուն վրայէն զէնքերնին առնը-ուի:

— Մուղլայէն ալ կ'ընտանաց-նեն թէ քաղաքին բանտարկեալ-ներն բանտին վախեր են: Սա-տիկանութիւնը ետեւնուն ինտ-լով, կ'ըն մը եղեր է, յորում վախատականաց մէկը սպաննը-ուեր, և մէկ քանին ալ վիրա-ւորուելով բռնուեր են:

— Պէրիսէն կը հեռագրեն թայմի թէ Արեւելեան-Րումէ-լին գրաւելու համար զրկուե-լիք խաւն զօրաց թիւը 16-000 պիտի ըլլայ: Գաղղիա հաւանու-թիւն տուեր է գրաւման, իսկ իր կողմէն ինչքան զօրք զրկե-ուելիքը չէ յայտնած:

— Բշ. օր վաշտ մը զօրք ևս էտրնէ զրկուեցաւ:

— Րումէլի տասանորդն ու խաչանց տուրքն (տղեամ) այս անգամ տէրութեան ձեռքը պիտի հաւաքուի, վարձակալի չտրուելով: Իսկ կիմանամք թէ Անատոլիոյ տասանորդն ու խա-չանց տուրքն առնել ուղղվար-ձակալ ալ չգտնուի եղեր:

ՀԱՆՈՒՍԳՐԱՆՈՒՐՔ

Հոնտրա 7 ապրիլ
Գահիրէէն եկած հեռագիր մը կ'ընտանացնէ թէ խեղճի անդրանիկ օրդի Մէհմէտ թէվ-ֆիք բաշան հրաժարական տը-ուեր է նախարարաց խորհրդոյ նախագահութենէն, խեղճի պաշտօնակ ըրեր է ելումտից նախարար Պ. Ռ. Վիլսոն անգ-ղիացին և հասարակային շինու-թեանց և երկրագործութեան նախարար Պ. Պրիսիէր գաղղի-ացին, և ծանուցեր է հիւպա-տոսաց թէ ինք ելումտեան վե-րակազմութեան նոր ծրագիր մը պատրաստած է: Նոր նախարա-րութիւնը միմայն բնիկներէ կազմուեր է:

Գահիրէ 7 ապրիլ
Խոթիվ Պ. Ռ. Վիլսոնն ու Պ. Պրի-սիէրը պաշտօնակ ընելով, մի-նակ տեղացիներէն նոր նախա-րարութիւն մը կազմել յանձնա-րարեց Շէրիֆ բաշայի:

Հոնտրա 8 ապրիլ
Անգղիական թերթերը Պ. Ռ. Վի-լսոնի և Պ. Պրիսիէրի պաշտօնան-կութիւնը խոթիվն կողմէն պար-զապէս նախաւորեց մը և ան-վստահութիւն մը կ'ընտանէ:

Մօրիսիկ Բօսթ թերթը պէն-դերով հանգերձ որ Անգղիա ուղղակի պէտք չէ որ խոթիվն դէմ շարժի, միանգամայն կուզէ որ Անգղիա Բ. Դրան միջոցաւ զխոթիվ գահընկեց ընել տայ: Թայմիք ըսածին նայելով, խեղճի այս անգամ բռնած ընթացքը պատճառ ցոյց տա-լով Անգղիոյ և Դաղղիոյ ընելիք պահանջմանցը՝ Բ. Դրան կողմա-նէ ուէ առաւելութիւն պիտի չըլլայ եղեր:

Այս առաջ հասած

Հոնտրա 8.— Գաղղիոյ և Անգղիոյ կառավարութիւնները ծանուցին խեղճին թէ Պ. Ռ. Վիլսոնի և Պ. Պրիսիէրի հրաժա-րումներն սոյն երկու տէրու-

թեանց հաւանութիւնն առնե-լով եղած չըլլալուն համար, ի-րենք ատենց պաշտօնակութիւ-նը պիտի չձանչեն:

Գահիրէ 8.— Պ. Ռ. Վիլսոն և Պ. Պրիսիէր կ'մերժեն իրենց հրա-ժարականը տալ, իրենց կառա-վարութենէն հրաման չառած:

Խոթիվն մէկ յայտարարու-թիւնը կ'ընտանացնէ թէ վերջա-տին իրաց այն վիճակին կ'վե-րադառնայ ուր որ էր իրաց ըն-թացքը: Նուպար բաշայի կաղ-մած նախարարութիւնէն առաջ պատասխանատու պաշտօնէից:

Նորքուտիլ պաշտօնէութիւնը կողմուեցաւ հետեւեալներէն, Շէրիֆ բաշա գահերէց և Ներ-քին ու արտաքին գործ. պաշտ.

— Զիւլֆիգար բաշա՝ Արդարու-թեան.— Բաղիպ բաշա՝ Գանձուց

— Սապիթ բաշա՝ Հասարակաց կրթութեան.— Զէքի բաշա՝ Հա-սարակաց շինութեանց.— Շահին

բաշա՝ պատերազմի պաշտօնէից:

Վիլսոն 8.— Վատիկանի (պա-պական) արքուիքը կուզէ Գա-րտաղի կաթողիկոսին Սասարի-ոյ պապական փոխանորդին իրա-ւասութեանը տակդնել:

ԳՐԱՄԱԿԱՆ

Այս առաւօտ բացուեցաւ	12-34
Թղթաղ-բամ	4150 00
Րումէլի	44-50

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անգղիական դեսպան Սըր Լէյթրա մէկ շարժմէն վերը-տին մայրաքաղաքս պիտի վե-րադառնայ:

— Արեւելեան-Րումէլիի գը-րաւմանը մասին Անգղիոյ կող-մանէ հաղորդուած ծանուցա-րին՝ Բ. Դուռը տակաւին մինչեւ երէկ իր պատասխանը չէ տուեր:

— Վեհ. Սուլթանէն՝ մայրա-քաղաքիս բանտերուն մէջ դը-նուող կայանաւորներէն պատ-ժայ պայմանաւորման քիչ մնա-ցողներն և թեթեւ յանցանք գտաւարտեալներն ներդու-թիւն ստանալով բանտէն ար-ձակուեր, և աղքատ ու չքաւոր աղատեալ բանտարկելոյ ալ ու-մանց զլսանոց, ումանց կօչիկ և ումանց զգետտ տուեր է:

— Անգ. նաւատորմը կելի-պօլսայէն և Պէշիքայէն մեկներ են: Այժմ 3 անգղ. զորահաւոր Սելանիկի առջև կ'կենայ, ու-րիշ 3 զորահաւոր ալ Յունաստա-նի Պիրէա նաւահանգիստը: Ռուսք Արեւելեան Րումէլին թողով ետ քաշուելուն պէս, սոյն զորահաւորներն ալ Մալթա պիտի մեկնին:

— Անգղիոյ ծովային շինու-թեանց ճարտարագէտներէն Նը-շանաւոր անձ մը այս անգամ Պօլսա եկեր է, մայրաքաղաքիս ծովագիւղաց առաջը քաշուելու հաստատելու արտօնութիւն մը խնդրելու համար, որոյ վրայ մեծամեծ վաճառանոցներ կամ վթերանոցներ (մաղաղա) պիտի չինուին: Բ. Դուռն այս մասին պէտք եղած խորհրդակցու-թիւնն ու բանակցութիւնը Հօ. պարթ բաշայի յանձնեց է:

— Ռուսական գրաւման մի-ջոցին էտրնէի մեծ միկիթը վը-նասուած ըլլալով, այժմ զայն նորոգելու համար զնահատուեր

և տեսնուեր է՝ թէ միկիթին ամ-բողջ նորոգութիւնը 100 հազար տսկի ծախուց կարօր գործ մնէ:

— Գաղղիոյ դեսպանատան գործակաւոր Պ. Մօնթօլուն և Արեւելեան Րումէլիի յանձնա-ժողովոյ անդամ գաղղիացի պա-տուիրակ Պ. Բէնկ, երէկ Երաւը-զի պալատը վեհ. Սուլթանին մասնաւոր ունկնդրութեանը ըն-դունուեր են:

— Աւստրիոյ կայսրուհին իր-լանտա ըրած ուղեւորութենէն դառնալով վիեննա հասեր, և կայարանը կայսեր կողմանէ ըն-դունուեր է:

— Բշ. օր ծանուցինք թէ իւսկիւտար իճատիէ թաղը ա-խոսի մը տակէն սպաննուած երիտասարդի մը յոշոտեալ դի-տկը գտնուեր էր անճանաչ կերպարանքով:

Ասի իւր արեան թափուած հետքերէն դառնուեր է, տեղորդք տեսնելով որ ճանքուն վրայ ար-եան կարմիր նշաններ կան, որոյ հետեւելով գտցեր յիշեալ ախո-սին ներքեց կանգ առեր են, ուր կ'գտնուէր արեան հետքը: Եւ ուրկէ մարդուն գիւղից գրա-նուեր է, կիսովին հողին մէջ թաղուած, թղթէ լապտեր մ'ալ-քովը կ'գտնուի եղեր, որ կա-պացուցանէ թէ զիշերանց եղեր է այդ ոճրագործութիւնը վեր-ջէն իմացուեր է թէ 25 տարե-կան տաճիկ երիտասարդ մնէ եղեր սա, որոյ սպանման պարտ-գայներն ու պատճառներն հե-տեւեալ կերպով կ'պատմուին: Ա-սի Րումէլիցի Մէհմէտ անուն մէկն է եղեր, որն որ տակէ ա-ռաջ իւսկիւտարի մէջ 50-60 հո-գիէ բաղկացեալ դողերու խմբ-ի մ'անդամն ըլլալով, վերջէն թողեր և իւսկիւտարի նստակա-նութեան ծառայութեանը մէջ մտեր է խաֆիէի պաշտօնով գո-ղիքը գանելու և ձեռք տալու խոստմամբ, և իրօք մէկ քանի գողեր ալ ձերբակալել կ'տայ:

Գողերն ռիսկալելով այս անձին դէմ, երբ այս վերջինը ոտսկականութեան ծառայութիւ-նը թողլով նորէն գողերուն խմբին մէջ մտնելու համար ա-սանց կ'դիմէ, ասանք ալ կեղծե-լով սխեմնին՝ հաճութեամբ ի-րենց մէջ կընդունին: Ռուսի այս կիր. գիշեր Սփոնի Պաշիի կամ Ներսիսեան էֆ. ի տունը գողութեան մասնելու պատրը-ուակաւ միատեղ իճատիէ կեր-թան, և հօն Մէհմէտին տարին լմնցնելով վրէժին կ'լուծեն:

— Արեւելեան Րումէլիի գը-րաւելու համար տէրութեանց զօրքերն մեկնելու տեսնել ա-ւստրիական զօրքերն ալ Սըր-պիոյ մէջէն անցնելով Արեւելեան Րումէլի երթալու թոյլտուու-թեանը համար Անտրաշի կամը Սրպիոյ կառավարութեան հետ բանակցութեան մտեր է:

— Պուլտան քաղաքն ալ մարտ 16/28ին հրդեհ մը պա-տահելով, կառավարութեան խօ-նախը ամբողջ, խան մը 52 մա-ճառատուն արքեր է, եղած վը-նանք բնգամներ 15-000 սակոյ կ'հասնի:

